

Lausunto

27.08.2021

Asia: VN/2434/2018

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta sekä siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Merimies-Unioni haluaa kiinnittää hallituksen esitysluonnoksessa valmistelijoiden huomion seuraavaan merityösopimuslakia koskevaan seikkaan:

Esitysluonnoksen sivulla 13 todetaan, että työsopimuslaissa (55/2001) ja merityösopimuslaissa (756/2011) ei säädetä ilmoittajan suojelusta tai muutoinkaan rikkomisten ilmoittamisessa noudatettavasta menettelystä.

Tämä pitää osin paikkansa, mutta merityösopimuslain 1 luvun 3 §:ssä viitataan ohjeeseen menettelytavoista, joiden mukaisesti työntekijä voi valittaa työnantajan merityötä koskevan lainsäädännön vastaisesta menettelystä. Pykälässä tarkoitetaan ja viitataan merityöyleissopimuksen (SopS 52/2013) säännön 5.1.5 mukaiseen valitusmenettelyyn ja siinä mainittuihin työntekijän oikeuksiin. Mainitussa yleissopimuksen säännössä säädetään nimenomaisesti, että työntekijään, joka tekee menettelyn mukaisen ilmoituksen, ei saa kohdistaa mitään rangaistusta tai vastatoimenpiteitä tehdyn valituksen johdosta, ellei sitä ole tehty tahallaan kiusaamis- ja vahingoittamistarkoituksessa.

Merityöyleissopimuksen valitusmenettelyn tarkoituksena on mahdollistaa valitusten tekeminen merityöyleissopimukseen sisältyvien määräysten vastaisesta menettelystä. Vaikka tämä tarkoittaa pääasiallisesti työsopimussuhteen oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvien valitusten tekemistä, voivat varustamot käyttää tätä samaa kanavaa myös muita kuin työsuhdetta ja merenkulkijan oikeuksia koskevien ilmoitusten tekemiseen. Tämä käy ilmi myös merimiesasiain neuvottelukunnan puitteissa laadituista käytännön malliohjeista, joiden viimeistely käsityksemme mukaan on tosin vielä kesken.

Sama lähtökohta pitäisi olla toteutettavissa myös konserniyhtiöissä. Konsernin sisällä ja jopa yli valtiorajojen pitää voida hyödyntää keskitetysti konsernin yhteisessä käytössä olevaa ilmoituskanavaa, jotta direktiivin mukaiset velvoitteet eivät nouse kustannuksiltaan kohtuuttomiksi.

Erityisesti: 2 § Soveltamisala. Miten arvioitte esitettyä soveltamisalaa? Puuttuuko mielestänne jokin keskeinen lainsäädännön ala soveltamisalasta? Mikä? Perustelkaa mielipiteenne.

-

Erityisesti: Mikä laki mielestänne puuttuu soveltamisalasta?

-

2 luku Ilmoittajan suojelun yleiset edellytykset ja ilmoittaminen

-

Erityisesti: liittyykö toimintanne kannalta sisäisen ilmoituskanavan perustamisvelvollisuuteen ongelmia? Mitä? Perustelkaa mielipiteenne.

-

Erityisesti: liittyykö toimintanne kannalta ulkoisen ilmoituskanavan perustamisvelvollisuuteen ongelmia? Mitä? Perustelkaa mielipiteenne.

-

3 luku Sisäisiin ja ulkoihin ilmoituksiin sovellettavat säännökset

-

Erityisesti: miten arvioisitte tietosuojaan liittyviä kysymyksiä (19 §:n salassapitovelvollisuus ja 20 §:n henkilötietojen käsittely)

-

4 luku Tietojen julkistaminen

-

5 luku Suojelutoimenpiteet

-

Erityisesti: miten arvioisitte esitettyä suojelun tasoa, onko se riittävä? Perustelkaa mielipiteenne.

-

6 luku Seuraamukset

-

2. Esitysluonnoksen vaikutusten arviointi/yleiset kommentit

-

2.1 Millaisia vaikutuksia esitetyllä lailla ennakoitte olevan toimintanne?

-

2.2 Onko esityksessä tunnistettu toimintanne kannalta merkittävät vaikutukset? Jos ei, niin mitkä vaikutukset puuttuvat?

-

2.3 Ovatko yksityisen sektorin yrityksiin liittyvät vaikutukset tunnistettu riittävästi? Jos ei, niin mitkä vaikutukset puuttuvat?

-

2.4 Ovatko valtion viranomaisiin liittyvät vaikutukset tunnistettu riittävästi? Jos ei, niin mitkä vaikutukset puuttuvat?

-

2.5 Ovat kuntiin liittyvät vaikutukset tunnistettu riittävästi? Jos ei, niin mitkä vaikutukset puuttuvat?

-

3. Muut huomiot. Mahdolliset muut huomionne ehdotetusta sääntelystä ja esityksistä.

-

Kallio Sannaleena
Suomen Merimies-Unioni SMU ry